

lélekkel hordozza minden alattvalójának életénei sulyosabb és tövisesebb keresztjét. Ebben a pillanatban, mikor a legközelebbi napok eseményei felől a legteljesebb bizonytalanság uralkodik még a legmagasabb intéző körökben is, egy forró, nagy óhajítás tölti el a szíveket s ez az, hogy bár elmulnék ez a rémületes viharfelhő fölünk nagyobb vérontás, összeütközés és sulyosabb bonyodalmak nélkül! A trónörökös és feleségének vére engesztelő áldozatot int a fenyegető déli népforradalom szelleme elé.

Szeged gyásza.

(Saját tudósítónktól.) Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége tragikus haláláról hétfőn délelőtti hivatalos értesítést kapott Szeged a belügyminisztertől. Az értesítés után nyomban az összes középületekre kiült a gyászlobogókat. Szeged különben már vásárnap, amint a hírt hivatalosan megerősítették, követte Budapest példáját: kávéházakban, nyilvános mulatságokon *elnémult a zeneszó*. A mozikban zenekíséret nélkül pergett le a filmek. Mindez *Somogyi Szilveszter* dr. főkapitány rendelkezésére történt, aki ma napiparancsban hívta föl a rendőrség közegeit a következő intézkedések fogamatosítására: Fel kell kérni a vendéglősöket és a kávéháztulajdonosokat, hogy lehetőleg ne zenéltesse. A rendőrség *ujabb* nyilvános vigalimokra és mulatságokra, orfeum és kabaré előadásokra mindaddig nem ad engedélyt, amíg a trónörökös el nem temetik.

Hétfőn délelőtti a gyászeset alkalmából a város tanácsa *Bokor* Pál helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott. Délelőtti kilenc órakor, a tanács intézkedésére, a gyászjeléül meghúzták a városháza harangját. A rendkívüli tanácsülésen olvasta föl a helyettes polgármester *Sándor* János belügyminiszter hivatalos értesítését, amely a következő:

„Örszászári és királyi fensége *Ferenc Ferdinánd főherceg és fenséges hitvese*

Hohenberg Zsófia hercegnő június hó 28-án a déli órákban Szerajevóban bűnös merénylet áldozatául estek. Erről a megrendítő országos gyászesetről a város közönségét a legmélyebb megilletődéssel értesitem.

Belügyminiszter.“

Ezután *Bokor* Pál elnök a következő javaslatot terjesztette a rendkívüli tanácsülés elé:

Tekintetes Tanács! Mint a futó tűz, járt be a várost tegnap délután az a borzalmas és megrendítő hír, hogy *Ferenc Ferdinánd trónörökös* öfensége és *Hohenberg Zsófia főhercegnő Szerajevóban* valló tartózkodása alkalmával galád merénylet áldozata lett. Fájdalom, ezen gyászos hír valóban bizonyult, amely gyászba borította az egész monarchiát s városunkban is érthető mély részvétet keltett. Az a hagyományos lojalis érzés, amellyel a magyar nép nemcsak fölönt király, hanem annak várományosa, a trónörökös iránt is mindenkor viseltetett s amelyben Szeged város népe is mindenben osztozkodott: szomorú kötelességünké teszi, hogy e város polgárságának általánosan érzett őszinte részvéte megfelelő formában is kifejezést nyerjen. Azért én, amidőn bejelentem, hogy a gyászhir vétele után nyomban intézkedtem, hogy a városháza tornyára s a többi középületekre a gyászlobogók fölhuassanak s elrendeltem a városházi harangnak a temetés napjáig minden nap kilenc órakor való meghuzatását; egyben a további intézkedésekre vonatkozólag indítványozom, hogy a holnapi közgyűlésre a tanács részéről a következő előterjesztés tétessék:

1. A közgyűlésből fölrati kérelem lesz intézendő a m. kir. kormányelnök urhoz, hogy Szeged szabad királyi város mély részvétét a trón zsámolyánál kifejezésre juttatni méltóztassék.

2. Koszoru megváltása címén 1000 korona rögtöni segély osztassék ki a helybeli szegények között.

3. A közgyűlésnek a trónörökös elhunytá fölötti részvétnyilatkozat után leendő elnapolására az elnökölő főispán ur fölkérendő lesz.

4. A város közönségének a temetésen há-

rom tagu küldöttséggel leendő képviseltetés iránt intézkedés lesz teendő. Julius 1-én a rókusai templomban tartandó gyászmise megtartására Várhelyi József tb. kanonok ur fölkérendő lesz.

5. Végül a trónörökös és nejeének temetése napján hivatalszünet engedélyezendő.

Szeged, 1914. június 29-én.

Bokor Pál, h.-polgármester

Az indítványt elfogadták.

Hamis hírek Zichy János grófról.

Egyes lapok megemlékeztek arról a kalandos hírről, amely arról regélt, hogy *Zichy* János gróf a nemzeti munkapárttal szemben *új pártalakításra* törekszik. Nem igen kellett ehhez különösebb cáfolat, mert hiszen első olvasásra mindenki láthatta, aki egy kicsit ért a politikusok nyelvén, hogy itt nincs egyébről szó, mint felhívás keringőre. Az ellenzék egy része kibontakozást keres. Így esett a szemük *Zichy* János grófra, akit ilyen hírek lancirozásával szeretnének vezéruknek meghívni. Ez a felhívás azonban egész bizonyossággal eredménytelen marad, mert akik *Zichy* János korrekt felfogását és politikai gondolkodását ismerik, azok tudják, hogy *Zichy* Jánosnak eszeágában sincs társaságba állni akár a néppárt, akár az *Andrássy* csoportjával, akiknek a politikáját elítéli. *Zichy* János gróf részt vett a nemzeti munkapárt megalakításában és tagja annak ma is.

Az ellenzék a Házban. A képviselőház

legközelebbi ülését *keddre* hívták össze. Tekintet nélkül a politikai helyzetre, teljes számban vonul be az ellenzék a Házba. Ma délután öt órakor elnöki tanácsot tartott az ellenzék, hat órakor pedig pártértekezlet volt. A tanácsban és az értekezleten megállapították az ellenzék részvételének módozatait. Amennyiben az elnök részvétindítványa után fölszólalás történik a munkapártban, az ellenzék részéről *Andrássy* Gyula gróf, esetleg *Apponyi* Albert gróf és *Zichy* Aladár is fölszólal.

India.

— *Ferenc Ferdinánd naplójából.* —

Bombayben, melyről, valamint a többi jelentékenyebb városról a trónörökös részletesen és érdekesen ír *Napló*-jában, elősorolva nagy pontossággal és lelkiismeretességgel a városokra vonatkozó számos adatot, nagy ünepségekkel fogadták a trónörökös, az összes hadihajók teljes, nagy lobogódíszat öltöttek. *Lansdowne* lord indiai alkirály és *Roberts* lord tábornok, katonai parancsnok meleg üdvözlő táviratokban üdvözltek India földjén, a királynő pedig a trónörökös mellé kíséretet rendelt a két hónapra kitűzött tartózkodás alatt, majd *Harris* lord, *Bombay* kormányzója tett tisztelgő látogatást a hajón. Most aztán két hónapra elbucszott a trónörökös az *Erzsébet* hadihajótól. A trónörökös patraszállása alkalmával nagy pompával fogadták, az összes hadihajók ágyudörgése közti a kormányzó várta, a hatóságok főnökeivel, a fogadásátornál számos angol hölgy volt jelen és kis lányok virágokat szórtak utjára. A városba valló bevonulás, diszhintón, valóságos diadalmenet volt. A trónörökös a kormányzó villája mellé egy bungalovba szállásolták el. Este nagy ebédet vett részt, melyen az angol hölgyek sokat faggatták, hogy miért nem nősült meg, fog-e megőszülni stb. Csodálatos etikett eltérés van az angoloknál. Ugyanis a kontinentális szokás, hogy valamelyik külföldi vendég tisztelgetésre adott diner alkalmával mindig az illető vendég uralkodójára mondanak köszöntőt. Ezuttal a kormányzó fölkérte előbb a trónörökös, hogy az angol királynőre mondjon köszöntőt, aztán a kormányzó üritett poharat a mi királyunkra.

Másnap igazán indiai, sajátos látványosságot mutattak meg a trónörökösnek, a *parzok* híres temetkező helyét, a *hallgatás tornyait*, melyekre a holttesteket egészen ruhátlanul a levegőre teszik ki, mire nyomban lecsapnak az éhes keselyűk zsákmányukra, s egy óra alatt csontig elpusztítják a tetemet. A csontvázat a nap kiszáritja s aztán gödörbe sütyeszti, hol vizet vegy meszet öntenek rájuk, e gödrökből négy akna vezet, melyek szénnel és homokszűrőkkel vannak ellátva, a csontok maradékait így adják át az enyészetnek. E látványról megemlékezve, a trónörökös megilletődött hangon, kegyelettel szól a mi temetőinkről.

„Azt, aki meghal Akhábnak házából a városban, az ebek eszik meg, azt pedig, aki a mezőben hal meg, az égi madarak eszik meg. Amit — ugymond a bibliai idézet után a *Napló* — Ilyés próféta annak a királynak, aki felesége: *Jezabel* által rossz utra vezetve sulyos büntetést vett fejére, mint büntetést jószolt fenyegetésül: itt borzalmas valósággá, rettentő szabállyá vált. Az ég madarai halottakat faldnak, fölfalják az igazságosokat és igazságtalanokat, előkelőket és alacsonyakat. „*Erectos d sidera vultus*“ (Égnek emelve arcukat) haladtak át mindnyájan az életen, s most, a halálban, a madaraknak való ételül hevernek itt.

„Az emberi lealacsonyításnak erről a minden kegyelet nélkül való helyéről, hol a szárnyas sirások vijjogása úgy hangzik, mint egy komor: „*Lasciate ogni speranza*“, — gondolatunk a hazai hegyeken fekvő egyik temetőhöz menekül. Itt a drága halottak a földben nyugosznak, mely védően rejt el, hogy miként teljesedik az iga: „*Por vagy és a porba kell visszatérned*“. A sirokon keresz-

tek, egyszerű fakeresztek, de a szeretet állította s ékesíti őket a szeretet, mely mosolyogva fogta körül az élőket s most sirva szól a halottakhoz: Nyugodjatok békével... Így elmélkedve hagytuk el a hallgatásnak beszédes tornyait.

Nagyon érdekesen ír le a trónörökös egy hindu temetést, a halottak elégetését. A halottakat alig pár órával haláluk után égetik el. A halottégető helyet szemben egy áll, melyben a legmagasabb kasztok keserűen várnak a szertartás végét várják be, s veseli a táncosnőket hívnak, hogy a várakozás idejét megrovidítsék. Valóban találóan jegye meg a *Napló*, hogy ez fölháborító durvaság az érzéseknek.

Bombayben való tartózkodása alatt trónörökös meglátogatta az *Elektra* osztrák Lloyd hajót, mely Sanghából megrakodva Trieszt felé indult s Bombayben gyapott vett föl. A *Napló* a legmelegebb elismeréssel szól e hajóstársaságról és a hajóról. A hajó úgy hagyta el a trónörökös, hogy „a hazánkat küldött üdvözlétekkel szaporította rakományát.“ A töménytelen meglepő látnivaló jegyzése közt érdekes adatokat olvassunk a bombay-i lovakról, a trónörökös megvizsgálta a *Harris* lord istállóját, a kormányzó vasszmestere, a háziorvosa, aki mindkét mesterséget jól érti. Érdekes, hogy a bencsü példányt 12—17 forintért lehetett megvásárolni, ami valóban nevértékes ár.

Bombayben a trónörökös egy cégnél is látogatást tett háromszor és bejárta a *Tellery*-nél, a *Tellery et Co.* cég üzletét, lajdonosánál, akinek üzletében az indiai minden terméke kapható. Január 20-án *durba* indult a trónörökös vadászatra, mely